

Zahaj vsak dan, udi ob... — Uredništvo: ulica... — Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglaš se računa po 20 stot. ali po 10 stot. beseda, najmanj pa 1 l. — Oglaš sprejema inšerirni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerirni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aa. 20.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglaš se računa po 20 stot. ali po 10 stot. beseda, najmanj pa 1 l. — Oglaš sprejema inšerirni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerirni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aa. 20.

Iz Jugoslavije.

Belgrajska »Politika« o dr. Gregorinu.
BELGRAD, 25. »Politika« piše: Poslanci, izvoljeni pred vojno i v Srbiji i v naših novih krajih so tudi sedaj skoraj vsi v Narodnem Predstavništvu, a med njimi so tudi poslanci iz krajev, ki jih je zasedla Italija. Med poslanci iz Slovenije je eden, nesporno prvotni borec za narodno edinstvo, dolgoletni poslanec iz Trsta a potem tudi poslanec v dunajskem parlamentu in goriškem deželnem svetu, ki je tvegal svoje življenje in zbežal pred polomom dvojne monarhije (pred izbruhom italijansko-avstrijske vojne. Pr. ur. Ed.) v Svico, da bi deloval pri ustvarjanju Jugoslavije. Zaradi tega mu je dunajski parlament uničil mandat, toda Karlova vlada se ni upala razpisati novih volitev za njegovo izpraznjeno mesto, ker je vedela za njegovo veliko priljubljenost v tem kraju.

Jugoslavija se je organizirala s svojim Narodnim Predstavništvom, toda »pozabila« je poklicati tega velikega narodnega borca v svoj parlament in je določila drugega, dočim on še nadaljuje s svojimi lastnimi sredstvi v Parizu delo, na katerem je pričakal sive lase.

Zakaj je država pozabila tega človeka? Zato ker dr. Gregorin ne pripada nobeni stranki, a parlamentu so potrebni gotovi strankarji a ne gotovi rodoljubi.

Pogodba med Jugoslavijo in Ogrsko.
BUDIMPEŠTA, 25. »Az Ujsag« javlja: Na podlagi dogovora doli Madžarska iz Jugoslavije 3000 vagonov žita in moke, 20 vagonov masti in 300 vagonov živine.

Zigovanje denarja.
BELGRAD, 25. Zigovanje bankovcev v cellem kraljestvu se začne jutri, dne 26. t. m.

BEIGRAD, 25. Finančno ministarstvo javlja: Od danes dalje za ves čas zigovanja je najstrožje prepovedano uvažanje avstroogriških denarnih vrednostnic in sicer nežigosanih ali zigosanih s kakršnimkoli žigom.

Razmere na Reki.

BAKAR, 25. Ministra za pošto in železnice na Reki Ribiniča so Italijani na ulici in v njegovem uradu oklofotali. Kot vzrok se navaja, da je Ribinič obetal nekaterim Italijancem razne službe, da pa svoje obljube ni izdal.

BAKAR, 25. Včeraj se je vršila nujna seja reskega mestnega zastopa, ker so voditelji reskega delavstva radi silne dražnje in pomanjkanja živila odločno zahtevali, da se izboljša gmošno stanje delavstva. Ako mestni zastop ne bi zadovoljil tej zahtevi, bi delavstvo proglasilo splošno stavko.

Iz ČEHOSLOVAŠKE.

Monopoliziranje češkoslovaške osebnega prometa s strani »Cunard Linie«.

NAUEN, 25. Glasov pravih vesti bo papropilna družba »Cunard Linie« otvorila v Pragi obsežno poslovalnico. Čim uredi Češkoslovaška v Hamburgu lastno pristanišče, postavi družba v češkoslovaško pristanišče največje in najmodernejše parnike, da monopolizira zase češkoslovaški osebni promet čez Atlantski ocean.

Beneš o položaju Češkoslovaške.

PRAGA, 25. (S.) »Venkov« priobčuje pogovor svojega pariskega poročevalca z ministrom za zunanje zadeve Benešem, ki se nahaja sedaj v Parizu. Minister je izjavil, da upa, da se povrne še pred poletjem v domovino iz Sibirije 54 tisoč češkoslovaških čet, nad 12 tisoč poljskih, 4 tisoč jugoslovanskih in 2 tisoč romunskih. — Glede svoje finančne misije v Parizu je izjavil, da je našel povsod razumevanje za češkoslovaške potrebe in da upa v popoln uspeh svoje misije. Enoglasna odobritev mirovne pogodbe s strani češkoslovaške narodne skupščine da je naredila vtis. Minister je tudi pripomnil, da je v Parizu, da niso dosegle madžarske agitacije in zlobne vesti o nezadovoljstvu na Slovenskem zaželjenega uspeha pri entitnih državnikih. Minister je zaključil, da se smatra položaj Češkoslovaške za boljši od položaja vseh drugih sosednih držav.

Trgovinski promet z inozemstvom.

PRAGA, 25. (S.) Iz uradne statistike za prvi semester t. l. češkoslovaškega trgovinskega prometa z inozemstvom je razvidno, da so znašale izvozne 1298 milijonov, na vse strani premoaga, a uvozne 1071 milijonov. Največji trgovinski promet je bil z Avstrijo, to je 355 milijonov uvoznin, a 796 milijonov izvoznin;

PODLISTEK

Za staro pravdo.

(47)

Avugst Senoa: Seljačka buna. — Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

»Vaše besede mi niso povsem, dragi oče.«
»Ali nekaj se ti bliska, kaj ne? Čakaj, da ti razsvetlim. Bi-li hotela imeti Tomo za svaka?«

»Mari s Sofiko?« je vprašala Marta začudeno.

»S katero pa? Ve zleste se s pomočilo, a Stazika in Katica sta komaj skočili iz zibel.«
»Ali, kako ste se namerili na Sofiko?«
»Tako kakor se je Sofika namerila na Tomo.«

»Ne razumem vas, gospod tast.«
»Oj, modra Marta? Kje ti je pamet, kje so ti oči? Da, res. Ti si omožena, mati si, oslabel ti je očetin vid. Tomo bi zaklal turškega cesarja, ali ženskega krila se boji kakor miš macka. In če ga je kaj prijelo, pregrizil bi si prejšnj, nego da bi črnil komu. Samo meni pripoveduje vse kot duhovniku pri iz-

za Avstrijo prihaja Nemčija s 144 milijoni izvoznin proti 127 milijonom uvoznin, Italija s 37 milijoni izvoznin proti 139 milijonom uvoznin (največ tkanin), Svica 156 milijonov izvoznin proti 26 milijonom uvoznin, Zedinjene države z 1 milijonom izvoznin proti 15 milijonom uvoznin, Francija s 13 milijoni proti 27 milijonom, Poljska z 19 milijoni proti 80 milijonom, Madžarska s 70 milijoni proti 93 milijoni in končno Danska s 7 milijoni proti 10 milijonom.

Češki klic iz Indije.

PRAGA, 25. (S.) »Češko Slovo« priobčuje vest, ki prihaja iz Ahmednagra v Indiji, kjer je že pet let interniranih veliko Čehov, ki so ubežali iz ruskega ujetništva. Interniranci se obračajo na svoje rojake s prošnjo za pomoč.

IZ RUSIJE.

Estonsko - letiško - litovinsko - ukrajinska zveza.

NAUEN, 25. (Brezlično.) Iz Helsingforsa poročajo: Na tukajšnji konferenci so sklenile Estonska, Letiška, Litva in Ukrajina vojaško zvezo v obrambo svoje neodvisnosti.

Baltiška zveza.

BEROLIN, 25. (S.) »Deutsche Zeitung« objavlja brzojavko iz Helsingforsa, ki pravi, da se lahko smatra baltiška zveza za končno veljavno sestavljeno. Zveza zagotavlja vojaško, politično in gospodarsko zedinjenje med Litvinsko in Estonsko. Predsednik estonskega ministrskega sveta je izrazil upanje, da se bodo Poljska, Ukrajinska, Finska in Estonska kmalu pridružile baltiški zvezi. Zveza se bo predvsem bavila z vprašanjem za zaključitev miru z Rusijo. O tem vprašanju se bo razpravljalo po Litvinovem povratku. Sovjetska vlada in baltiška zveza sta se že sporazumeli glede izmenjave vojnih ujetnikov. Po zaslugi neke entente misije je bil sklenjen dogovor med estonsko vlado in generalom Judenitsem. Če bi bila severozapadna vojska prisiljena k umiku, bi se umeknila na Estonsko, ne da bi se prej razorožila.

Umik nemških čet iz baltičkih pokrajin.

NAUEN, 25. O položaju nemških čet ki se vračajo iz baltičkih pokrajin prihajajo izredno resne vesti. Obkoljene so po letiških in litvinskih četah, ki jih neprenehoma napadajo. Mitavo so nemške čete že zapustile. Železniški promet počiva. V Taurigen je dospela zavezniška komisija.

BASEL, 24. (S.) Iz Helsingforsa se poroča, da so nemške čete v baltičkih pokrajinah baje obkoljene od Letiše in Litvincem in da so izjavile, da so pripravljene povrniti se v Nemčijo. Nekateri nemški listi zelo grajojo Noskeja, ki je prepustil Nemce samovoljnosti nasprotnikov.

Vest o premirju med Litvinci in boljševiki neresnična.

BERN, 25. (S.) Litvinski tiskovni urad priobčuje naslednjo vest: Vest, da sta litvinski minister Mandel in načelnik litvinskega vrhovnega štaba Hegiel podpisala premirje z boljševiki, je neutemeljena. V Litvi ni znan ne minister Mandel ne polkovnik Hegiel.

Odstop sibirskega kabineta.

IRKUTSK, 24. (S.) Sibirski vlada je predložila admiralu Kolčaku svojo demisijo, ki jo je leta sprejel. Sestava novega kabineta je bila poverjena ministru za notranje zadeve, Papalajevu, ki namerava sestaviti novo vlado na podlagi narodne zveze.

Litvinov o mirovnih pogajanjih.

KODANJ, 25. (S.) Litvinov je javil v nekem pogovoru, da je odvisen njegov sklep, ali pristane na mirovna pogajanja od izidov pripravljanih pogajanj; Litvinov predvideva, da bo konferenca trajala 15 dni.

KODANJ, 25. (S.) Uradni list »Politiken« doznava, da je vlada prepovedala Litvinovemu, da se izkrci s propagandnimi brošurami in boljševičskimi uporniki. Zdi se, da mu je bilo dovoljeno posojilo v neki kodanski banki.

Sovjetska Rusija zaščitnica madžarskih komunistov.

BASEL, 25. (S.) Z Dunaja poročajo: Po neki brzojavki, ki je prišla ministru za zunanje zadeve (brzojavka je nepopolna, ker manjko nekateri deli), bo podredil ruski ljudski komisar za zunanje zadeve nedoteklivo vseh Avstrijcev, ki se nahajajo v Rusiji, nedoteklivo Bele Kuhna in drugih madžarskih komunistov: Avstrijci v Rusiji se

povedi. In povedal mi je vse. Joj, joj, da si čula te litanije! Spopadlo ga je kot vročica in kar nasmejal sem se mu v mlade brke. Tomo prihaja čisto v te dvore, tu je tudi Sofija, a ti veš, kako se to dogaja, ko sta se moški in ženska srečala sredi poti, posebno, če je oboje mlado in neumno. Kremen in jeklo, sinaha moja! Kako da bi ne bilo iskre? On, seveda, ni niti črnil, niti ona ne; ali, Tomo mi pravi, da ga je nekako čudno pogledala in da je hitro obrnila oko od njega, molčala, se zavila in govorila marsikaj brez zmisla. Če je tako, Tomo, sem mu rekel, se je dogodila nesreča, ker sta oba zblaznela in samo duhovnik more vama ozdraviti pamet. Začel sem tudi jaz motriti Sofiko od strani. Sinaha moja, veruj mi, tvoja sestra je ribica, ki skače na trnku, pa se veseli, da jo je ribič ujel. Vidiš, draga Marta: ko sem zalotil, to mlado dvojico, kar smejala se mi je srce, ter sem si rekel: Ako Bog da, smel bo tu duhovnik opravila in ne bom miroval, dokler mi ne spravim pod eno streho. Reci, Marta, kako ti ugaja Milič, ali bi ga hotela za svaka?«

»Jaz, za-se, bi,« je odvrnila Marta, »od

obdrže kot talci, da se prepreči izročitev madžarskih komunistov sedanji madžarski vladi.

Iz Madžarske.

Clarkovo pismo ministrskega predsednika Huszarja.

BASEL, 25. (S.) Iz Budimpešte poročajo: Ministrski predsednik Huszar je izročil v ponedeljek siru Georgu Clarku noto z listo članov novega koalicijskega kabineta, katerega je on sestavil sporazumno z vsemi strankami. Sir George Clark je odgovoril z naslednjo noto:

Ravno kar sem prejel Vaše uradno poročilo o sestavi novega koalicijskega kabineta; ker mi je bilo naznanjeno, da je ta vlada sprejela vodstvo državnih poslov, si štejem v čast, da Vam izporočim, da sem pripravljn priznati vlado v imenu pariškega vrhovnega sveta kot začasno vlado, s katero je vrhovni svet razpoložen voditi pogajanja do časa, ko se z izvolitvijo narodne skupščine sestavi vlada, katere podlaga bo zakonita volja, izražena od vsega madžarskega naroda. To priznanje je seveda odvisno od dejstev, da prične vlada brez odlašanja z volitvami, da vzdrži v deželi mir in red, da ne zavzame nikakega ofenzivnega stališča, da spoštuje začasne meje Madžarske, dokler se lete končno veljavno ne določijo z mirovno pogodbo, in da jamči vsakemu Madžarju uživanje popolnih civilnih pravic, vključivši svobodo tiska in mnenja ter volilno pravico, ki temelji na demokratskih pravicah.

Madžarska mirovna delegacija.

BUDIMPEŠTA, 25. Madžarska mirovna delegacija se je takole sestavila: Predsednik grof Albert Apponyi, poročevalci Roland Hegeduse, Valter Ullmann, prošt Leopold Paszar-Szabo, grof Teley, grof Bethlen Lovaszy, prelat Giesswein.

Karolyjeve dragocenosti zaplenjene.

BUDIMPEŠTA, 25. Budimpeštanska policija je zaplenila grofu Karolyju rodbinske dragocenosti, vredne nad 100 milijonov kron.

Iz Nemčije.

Razprava v kabinetu o pariških pogovorih.

BEROLIN, 25. (S.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da se bo kabinet tudi danes bavil s poročili odposlancev o pariških pogovorih. Canski dostavlja, da so se pojavile nemški odposlancem pri njihovih razpravi o dodatnem zapisniku jako velike težkote. Pogoji v zapisniku se zde nesprejemljivi za nemško vlado, katere je hotela počakati izide pariških pogovorov, preden zavzame v tem oziru svoje stališče. Po izjavah »Vot« se bo baval kabinet tudi danes z baltičkimi dogodki.

Simson v Berolinu.

CURIH, 25. (S.) Iz Berolina poročajo: Seje ministrskega sveta so se udeležili tudi delegati, ki so se povrili iz Pariza. Vest o nekaki zvezi med Simonovo vrnitvijo v Berolin in delovanjem ameriškega senata se zanika.

Simson se povrne v kratkem v Pariz.

BEROLIN, 25. (S.) »Berliner Tageblatt« smatra, da se povrne Simson v kratkem v Pariz; v Berolin je prišel samo zato, da dobi navodila od vlade.

Mirovna konferenca.

Lersnerjevi pismi konferenčnemu tajniku.

PARIZ, 25. (S.) Predsednik nemškega mirovnega odposlanstva je naslovil gospodu Dutastu, generalnemu tajniku mirovne konference, naslednje pismo:

Gospod generalni tajnik. Ker me ni mogla danes Vaša ekscelenca sprejeti, Vam moram pismeno izporočiti vzkroke mojega obiska. Naš včerašnji pogovor je prepračil gospoda Simsona, ravnatelja vojnega ministrstva, da se mora predložiti nemški vladi, preden se začne kako nadaljno razpravljanje o udeležitvi mirovne pogodbe, tozadevno poročilo, tembolj, ker je za dogovore, ki se bodo sklenili, potrebna odobritev s strani nemške narodne skupščine. Gospod Simson odpotuje jutri zvečer v Berolin. Končno moram naznaniti Vaši ekscelenci, da protestiram z vso svojo odločnostjo proti dejstvu, ki podreja iznova vprašanje povrnitve nemških vojnih ujetnikov in civilnih internirancev v domovino uveljavljenju mirovne pogodbe, in razun tega proti dejstvu, da se v teh dneh vztraja pri vprašanju glede izročitve krivcev. Blagovolite sprejeti itd. itd. Podpisan — Von Lersner.

srca rada, gospod tast, v resnici mora biti zlata vreden. Kakor nalašč ako ga Sofika hoče. Jezim se na nevednico: sicer mi zaupa vsako najmanjšo stvar, ali o tem mi ni prišepnila še niti ene besede; spominjam se celo, kako se je dva-trikrat porogala Milič.

»Tu imaš! — se je zasmejal Ambrož od srca, to je prava ženska politika, pa da ni res, da je Eva v raju od kate dobila jabolko! Take ste vse!«

Marta je zardela in je nadaljevala:

»Ali tu so velike neprimke.«

»Kake, za božjo voljo?«

»Ne vem, kaj poroče na to gospa mati. Vi jo najbolj poznate, gospod tast. Zelo gosposka je. Ni kruta, ali do kraja ponošna, hoče le velikačsko ali bogataškega sinu za zeta. Tako sem čula od nje stokrat. Tudi trdne volje je in ne bi odnehal, ako bi se imela gora zrušiti nanjo. K temu jo podžiga tudi moja sestra Anka, ki se je ob gospodu Konjskemu izpremenila v veliko velikaško. Tega se bojim.«

(Dalje.)

PARIZ, 25. (S.) Predsednik nemškega mirovnega odposlanstva je poslal generalnemu tajniku mirovne konference Dutasta drugo pismo, datirano 23. novembra 1919, z naslednjim besedilom:

Gospod generalni tajnik. Imam čast prositi Vašo ekscelenco, da blagovolite odgovoriti sejo, naznanjeno v pismu od 22. t. m. do povratka ravnatelja vojnega ministrstva Von Simsona in izvedencev, ki ga spremljajo. Blagovolite, gospod generalni tajnik, blagohotno sprejeti izraz mojega visokega spoštovanja. Podpisan — baron Von Lersner.

Iz Francije.

Seja ministrskega sveta.

PARIZ, 25. (S.) Danes se je sestel ministrski svet. Ministri in državni podtajniki, ki niso bili vnovič izvoljeni v državnozbornskih volitvah, so predložili svoje demisije. Odstopivši ministri pa ostanejo vendar na svojem mestu, dokler se ne rešijo nujnejša dela.

Clemenceau prevzel začasno vodstvo zunanjih del.

PARIZ, 25. (S.) Ker je Pichon nekaj obolel, in mora nekoliko dni počivati, je prevzel začasno Clemenceau vodstvo zunanjih poslov.

Lokomotiva na petrolej.

PARIZ, 25. (S.) Danes jutraj se je poskušala med postajama Percyem in Villo Saint George'em prva lokomotiva, ureta s petrolejskim plinom. Potkus se je izvrstno obnesel. Lokomotiva je popolnoma enaka lokomotivam, ki se gredo s premogom, samo peč je izpremenjena, tako da se rabi petrolej namesto plina. Na novi lokomotivi bo dosti manje dela, nego na starih, ker odpade delo z ostanki premoga. Razun tega izgine dim skoraj popolnoma. Družba »Paris Lione« bo predelala 200 lokomotiv po novem vzorcu.

Sestava belgijskega senata.

BRUXELLES, 25. (S.) Volitve v senat so dokončane. Senat je sestavljen od 59 katolikov, 36 liberalcev in 25 socijalistov.

Iz Anglie.

Egiptovski vprašanje.

LONDON, 25. (S.) Doljna zbornica. Lord Courzon izjavlja, da je v Egiptu prišlo do nemirov vsled dražnje. Ti nemiri so se potem izkoristili v politične namene. Vlada vraga vse sile, da zadovolji delavstvo. Z druge strani upajo nacionalisti še vedno na pomoč kake velevalsti, toda Francija in severna Amerika ste priznali angleški protektorat, a Italija je to priznanje obljubila. Lord Courzon je pripomnil, da agitatorji ne vedo, da namerava Milner izdelati ustavo, ki bo zagotovila Egiptanom večje sodelovanje pri egiptovskih zadevah. Pri izdelovanju te ustave bodo imele besede vse stranke. Politični odnosi med Egiptom in Turčijo so stvar minilosti; priznanje angleškega protektorata nad Egiptom bo vključeno v mirovno pogodbo s Turčijo. Lord Courzon je zaključil s pozivom na zmernost egiptovske elemente, naj pomagajo Angliji v izvrševanju naloge, ki jo je prevzela.

Iz Italije.

Tittonijevo pismo Nittiiju.

RIM, 26. (S.) S kraljevim odlokom od 24. t. m. so bile sprejete demisije čv. Da Coma, ministra za vojaško pomoč in vojne pokojnine, čv. de Daluzza, državnega podtajnika v istem ministruv, in čv. Teodolija, državnega podtajnika za kolonije. S kraljevim odlokom od 25. t. m. je bila sprejeta demisija čv. Tittonija, ministra za zunanje zadeve a na njegovo mesto je imenovan čv. prof. odv. Vittorio Scialoja. Z nastopnim odlokom od 26. t. m. je bilo odpravljenno ministristvo za vojaško pomoč in vojne pokojnine, a posle tega ministristva je prevzelo zakladno ministristvo.

Minister Tittoni je poslal ministrskemu predsedniku Nittiiju naslednje pismo: Ministrskemu predsedniku. Rim, 22. nov. 1919. Dragi Nitti. Ze nekaj časa sem sem moral ugotoviti, da mi moje zdravstveno stanje ne dovoljuje, da bi posvetil težkemu vodstvu naše mednarodne politike vse svoje sile in energijo, ki jo zahteva položaj; zaradi tega sem se moral odločiti, da brez odlašanja predložim svojo demisijo in da te prosim, da prosiš N. V. kralja, naj jo sprejme. Z veliko žalostjo zapušcam Tebe in tovariše v ministristvu. Z vami sem imel vedno skupne cilje in od vas me ni nikdar ločilo niti najmanjše nesporazumljenje. Sedaj se začenja kazati globok obris obnove italijanske narodne zavesti. Želim vam vroče, da bi se pod vašim vodstvom mogla razviti brez pretresljajev in sporov kot izpopolnitev, a ne kot nazadovanje kulture. Stiščem ti roko in ostajam tvoji udani Tommaso Tittoni.

Svoboda!

Po razsulu Avstrije in proglašenju države SHS, je bilo v novem kraljestvu več nejuhib, deloma celo precej resnih dogodkov in javov, ki so jih nasprotniki še le organizirajo se države beležili z vidnim zadoščanjem in škodoželjnostjo. In še danes čujemo tupa-tam trditve, da ta država nima žiljenske zmnožnosti in da narod v nji ni državotvoren, da ni dozorel za samosvoje, svobodno življenje, da mora torej ta narod imeti nad seboj železno roko, ki pa mora biti — seveda — tujska! Katera? Tega si seveda ne upajo izreči, ker bi to vprašanje moglo dovesti do usodnih sporov med njimi samimi... Mari naj bi se hrvatske in slovenske pokrajine priključile, recimo, Nemški Avstriji? Ali bi šlo v italijanske, francoske in angleške račune, ako bi se na ta način moč nemstva zopet pomnožila? Mari k Madžarski? Mari k Italiji? V vsakem slučaju bi bila položena kal novim sporom, ljubosumnostim in zavistim med državami. Ne glede na usodno dej-

stvo, da bi v pokrajinah, obojenih pod tujo gospodstvo, neizogibno nastala misel irendentizma z vsemi njegovimi posledicami. Zato nam govori naše uverjenje, da države entente ne dopuste, da bi prišlo do razpada države SHS.

Vprašanje, ki nam je v mislih, ne spada torej na polje velike mednarodne politike, temveč v notranje življenje države SHS. Od kod tisti neljubi dogodki? Narod je čul, da si je priboril svobodo. Ali, na nesrečo, mnogi v narodu niso razumeli, oziroma, niso prav tolmačili pojma svobode. Svoboda so si tolmačili tako, da bo vsakdo mogel delati, kar bo hotel. Pred vsem pa, da svoboda daje le pravice brez vsakih obveznosti, ali dolžnosti!

Naj podamo tu javnosti misli kralja Petra o svobodni Kralj Peter ni le junak, temveč tudi filozof in pisec. Dokler je živel v preganstvu, se je veliko bavil z učenjem in pisanjem. Med drugim je prevedel z angleškega na francoski jezik delo angleškega filozofa Stuarta Milla »o svobodni in se je v predgovoru tega svojega prevoda izrazil o svobodni tako-le:

Od vseh načel, ki se pojavljajo v življenju poedina, naroda, ali vsega človečanstva, ni nič važnejšega, nego je načelo svobode. Prirojeni zakon daje pravico vsakemu človeku, da odloča o samem sebi. Edino le svobodni človek je sposoben, da je svoj gospodar, da razvija svoj prirojeni dar, da pride do delujoče zavesti svojih pravic in svojih dolžnosti!

Edino svobodni človek more jačiti svojo voljo, da napravi boljšega samega sebe, da se bori za narod, kateremu pripada, v dnevih sreče in nesreče.

Svoboda naroda temelji na poedini svobodni državljanov, ki tvorijo ta narod.

Svoboda je za narod in za poedina izvor vsakega napredka in vsake kreposti. Pri svobodnem narodu se sposobnosti razvijajo mnogo hitreje, čvrsteje, skladneje, nego pa v podjarmljenem narodu.

V svobodnem narodu ni pogrške, ki bi se ne opazala, ni zla, ki bi se ne moglo ozdraviti!

Telesno in duševno svobodni narod razvija redno svojo moč in svoje blagostanje; postaja sposoben za sodelovanje z ostalimi narodi ter pospešuje napredek vsega človečanstva v smeri napram višjemu cilju, ki mu je določen.

Vse, kar tvori ponos današnje prosvete, vse, kar dela običaje blažje; vse, kar širi ljubezen in bratstvo na svetu; vse, kar izpopolnjuje materialno življenje na zemlji in povzdiga njegovo moralno vrednost — vse to ni nič drugega, nego plod človeške svobode! S poetično lepimi besedami označuje kralj Peter pojem in vsebino načela svobode: svoboda je po njegovem tolmačenju največji dar božji za človeka in narod, je hčerka božja, je začetnica in dovrševalnica sreče, zadovoljstva in blaginje. Le svobodni človek more stremeti po teh idealih, more biti sodelaven na dosezanju lepega in dobrega. Ali, kralj Peter je napisal tudi besedo dolžnost. Svoboda je za človeka in za narod dar božji le tedaj, če jo prav razume in jo zna prav rabiti. Drugače je nevarnost za njega samega, kakor tudi za skupnost, v kateri živi. Ravno tako, kakor je nevarna puška za tistega, ki je ne zna rabiti, kakor je ogenj — ta sicer prekoristni in za življenje neizogibni element — nevaren neopredmetu otroku.

Svoboda ti dovoljuje svobodno gibanje, svobodno delovanje in snovanje; ne dovoljuje pa ti — razposajati. Človek, živeč na svobodni, zida, a ne podžaja! Čim ljudje ne znajo rabiti svobode, postaja ta nevaren, razdirajoč, destruktiven element. Država SHS ima v svojem prirodnem bogastvu vsa jamstva za obstanek in procvit. Eno pa je neizogibno potrebno: če naj se dvignejo ti bogati zakladi in če naj se stavijo v službo blaginje naroda in države, je potrebno, da vsak državljan razumno uživa svobodo in blage volje vrši svoje dolžnosti, da ima zmisla za skupno organizirano in disciplinirano delo! Brez zmisla za skupnost in disciplino ni sreče

živje. — Kot izgubljeni svet, potem ...

Med zidom in vežo. Cestni pometar Ivan ...

Porotno sodišče. Tatvine v Kukuljanovcu blizu Reke. ...

Zenska podr. CMD je v Martinovim večerom ...

Književnost in umetnost. Leonid Andrejev in njegova drama „Anfisa“.

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 ...

Med zidom in vežo. Cestni pometar Ivan ...

Porotno sodišče. Tatvine v Kukuljanovcu blizu Reke. ...

Zenska podr. CMD je v Martinovim večerom ...

Književnost in umetnost. Leonid Andrejev in njegova drama „Anfisa“.

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 ...

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Med zidom in vežo. Cestni pometar Ivan ...

Porotno sodišče. Tatvine v Kukuljanovcu blizu Reke. ...

Zenska podr. CMD je v Martinovim večerom ...

Književnost in umetnost. Leonid Andrejev in njegova drama „Anfisa“.

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 ...

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Med zidom in vežo. Cestni pometar Ivan ...

Porotno sodišče. Tatvine v Kukuljanovcu blizu Reke. ...

Zenska podr. CMD je v Martinovim večerom ...

Književnost in umetnost. Leonid Andrejev in njegova drama „Anfisa“.

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 ...

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Med zidom in vežo. Cestni pometar Ivan ...

Porotno sodišče. Tatvine v Kukuljanovcu blizu Reke. ...

Zenska podr. CMD je v Martinovim večerom ...

Književnost in umetnost. Leonid Andrejev in njegova drama „Anfisa“.

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...

Slovensko gledališče. Nocoj, točno ob 20 ...

Pod okriljem „Ljudskega odra“ se je ob ...